

Ajankohtaista

- FCGn järjestämä Sote-palveluluokkawebinaari 8.2. klo 13-15. Vielä ehdit [ilmoittautua](#).
- [Rahoitus- ja johtamisfoorumi](#) 10-11.2. Kuntien tilinpäätösarviot julkaistaan 10.2.!
- Kuntien ja kuntayhtymien neljännesvuosiraportoinnin (KKNR) testausaikaa on jatkettu helmikuun loppuun.

Pääekonomistin katsaus

Taloustorstai 4.2.2021

@MinnaPunakallio

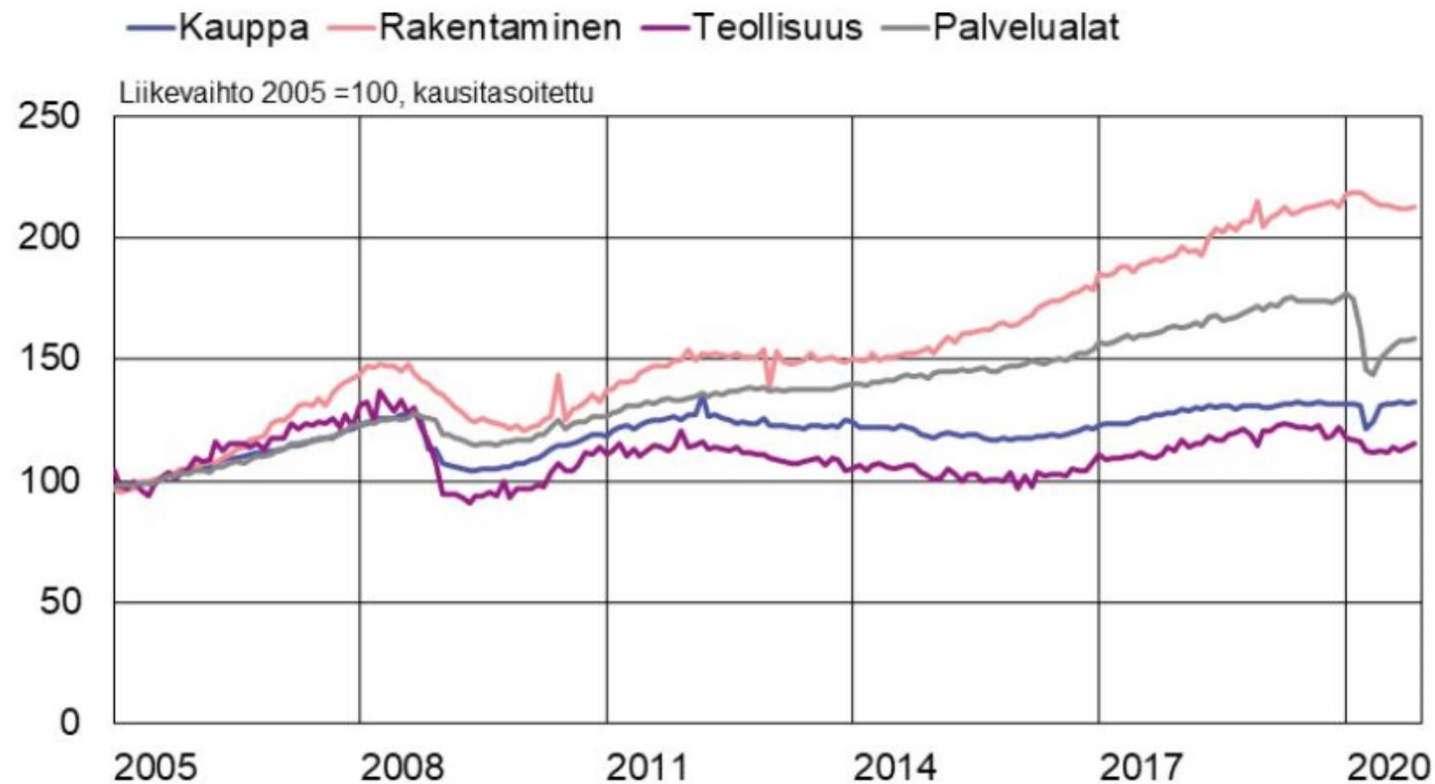
Suomen talous notkahti vuonna 2020 muuta Eurooppaa vähemmän. Maailmantalous elpynyt kriisiä edeltävälle tasolle

- Koronan vaikutukset näkyvät eri toimialoilla hyvin eri tavalla
- Tavaraviennin volyymi on jo kriisiä edeltävällä tasolla, sillä teollisuus elpynyt nopeasti
- Tautitilanne ja rajoitukset näkyvät monilla palvelualoilla. Elpyminen on ollut vaikeaa.
- Epävarmuus painoi yksityisiä investointeja, ei kuitenkaan rakentamista.

BKT:n kasvu, %					
	2018	2019	2020E	2021E	2022E
Maailma ¹⁾	3,5	2,8	-3,5	5,0	4,5
Kehittyneet taloudet	2,2	1,6	-5,0	3,9	3,4
USA	3,0	2,2	-3,5	4,0	3,1
Euroalue	1,9	1,3	-7,2	4,5	4,0
Japani	0,3	0,7	-5,3	2,7	2,0
Tanska	2,2	2,8	-3,7	2,5	3,5
Norja	2,2	2,3	-3,4	2,7	4,3
Ruotsi	2,1	1,4	-2,9	4,0	3,0
Iso-Britannia	1,3	1,5	-11,2	5,1	4,8
Saksa	1,3	0,6	-5,3	4,0	3,0
Ranska	1,8	1,5	-9,0	7,0	4,0
Italia	0,8	0,3	-9,0	4,0	4,0
Espanja	2,4	2,0	-12,0	6,0	7,0
Suomi	1,3	1,1	-3,0	3,0	2,0
Baltia	2,2	4,3	-3,7	4,5	4,1
Kehittyvät taloudet	4,5	3,7	-2,4	5,8	5,4
Kiina	6,8	6,1	2,1	8,0	5,5
Venäjä	2,5	1,3	-3,8	3,0	2,5

Tilanne on kuitenkin palvelualoilla hyvin vakava. Ja heikkenemään päin ainakin vielä noin puoli vuotta.

Vuonna 2020 työllisten määrä laski ja työttömien määrä nousi. Pelättyä parempi tulos.

Minna Punakallio @MinnaPunakallio · 28. tammik.

Työvoimatutkimus: Vuoden 2020 vuosikeskiarvot:

- ♦ työlliset: -37 000
- ♦ työllisyysaste 71,6 % (laski 1,0 %-yksikköä vuodesta 2019)
- ♦ työttömyysaste 7,8 % (nousi 1,1 %-yksikköä vuodesta 2019)
- ♦ työttömät +29 000
- ♦ työtuntien määrä -1,9 % vuodesta 2019

Tilastokeskus @Tilastokeskus · 28. tammik.

Työllisiä oli vuoden 2020 joulukuussa 74 000 vähemmän kuin vuosi sitten.
Työttömiä oli 48 000 enemmän kuin vuoden 2019 joulukuussa.
Työllisyysasteen trendiluku oli 71,8 % ja työttömyysasteen trendiluku 8,2

“Jos rokotukset poistavat
kulutusta vaivaavan
epävarmuuden, tästä tuli
tilastoihin lyhyt taantuma.”

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2020/2021	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotas- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
ETLA	syyskuu	3,2	7,9	2,3	1,3
PTT, perusskenaario	syyskuu	3,0	8,0	2,0	0,8
PT	syyskuu	3,9	7,8	2,3	1,3
Euroopan komissio	marraskuu	2,9	7,7	..	..
Kuntarahoitus	joulukuu	2,0	8,2	..	1,2
OECD	joulukuu	1,5	8,3	..	..
Suomen Pankki	joulukuu	2,2	8,3	2,2	0,8
Danske Bank	joulukuu	2,2	8,0	2,5	1,0
VM	joulukuu	2,5	8,0	2,5	1,0
Hypo	tammikuu	3,2	8,0	2,0	1,0
Handelsbanken	tammikuu	2,5	7,5	2,3	0,9
Swedbank	tammikuu	2,8	7,4	..	0,8
Nordea	tammikuu	3,0	7,6	2,0	0,8
OP	tammikuu	3,0	7,7	2,5	0,8

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2022

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2020/2021	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
ETLA	syyskuu	1,9	7,6	2,1	1,2
PT	syyskuu	1,7	7,3	1,8	1,1
Euroopan komissio	marraskuu	2,2	7,4	..	..
Kuntarahoitus	joulukuu	3,5	7,8	..	1,4
OECD	joulukuu	1,8	7,7	..	..
Suomen Pankki	joulukuu	2,5	7,7	1,7	1,2
Danske Bank	joulukuu	2,8	7,2	2,5	1,5
VM	joulukuu	2,0	7,6	2,0	1,4
Hypo	tammikuu	2,5	7,5	2,0	1,0
Handelsbanken	tammikuu	2,3	7,2	2,0	1,3
Swedbank	tammikuu	2,8	7,0	..	1,4
Nordea	tammikuu	2,0	6,9	2,0	1,2
OP	tammikuu	2,6	7,2	2,0	1,0

Julkisen talouden tila ja ennusteet

(kansantalouden tilinpidon mukaan)

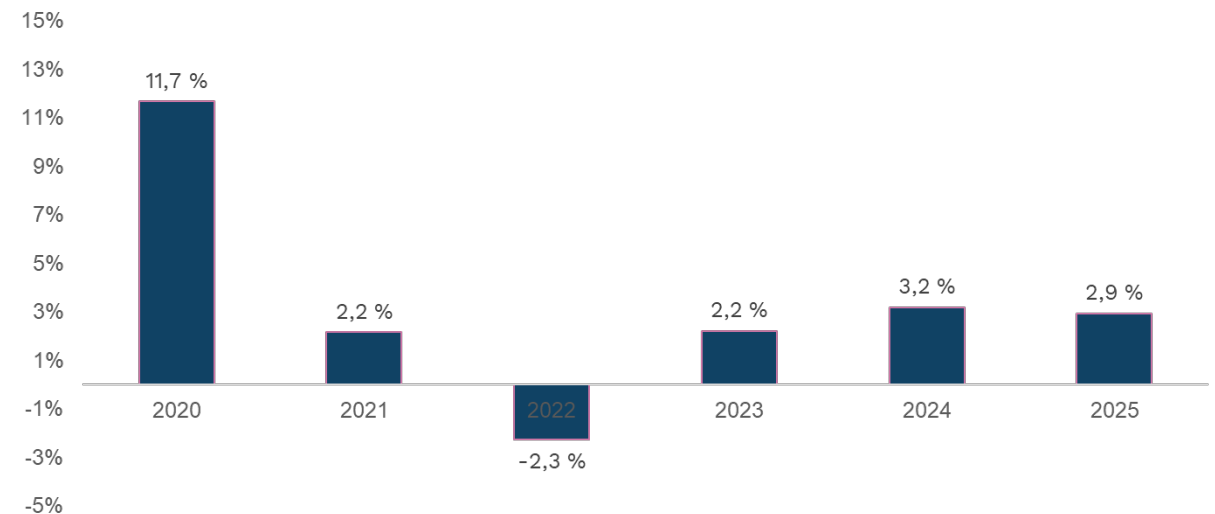
Vuonna 2019 paikallishallinnon nettoluoton- anto heikkeni historiansa heikoimpaan lukemaan: -2 965 milj. euroa

- Tulot kasvoivat 1,8 % (900 milj. €)
 - Verotulot +700 milj. €
 - Myyntitulot -114 milj. €, palautusjärjestelmän alv +168 milj. €
 - Tulonsiirrot valtiolta +52 milj. €
- Menot kasvoivat 3,6 % (1 850 milj. €)
 - Palkkamenot +540 milj. €
 - Sosiaaliturvamaksut +20 milj. €
 - Luontoismuotoiset sosiaalietuudet +266 milj. €
 - Investoinnit + 484 milj. €

Paikallishallinnon tuloennuste 2021-2022

- Vuonna 2021 kokonaistulot kasvavat noin miljardilla eurolla (2,2 %)
 - Tulot suhteessa BKT:een pysyvät v. 2021 normaalia korkeammalla tasolla
 - Veroista kasvaa vain yhteisövero, tulonsiirrot valtioltakin kasvaa vain vähän
- Vuonna 2022 kokonaistulot vähenevät 1,1 miljardia euroa (-2,3 %)
- Verot ja sosiaaliturvamaksut pysyvät euromääräisesti ennallaan, tulonsiirrot valtiolta tippuvat 1,4 mrd. €

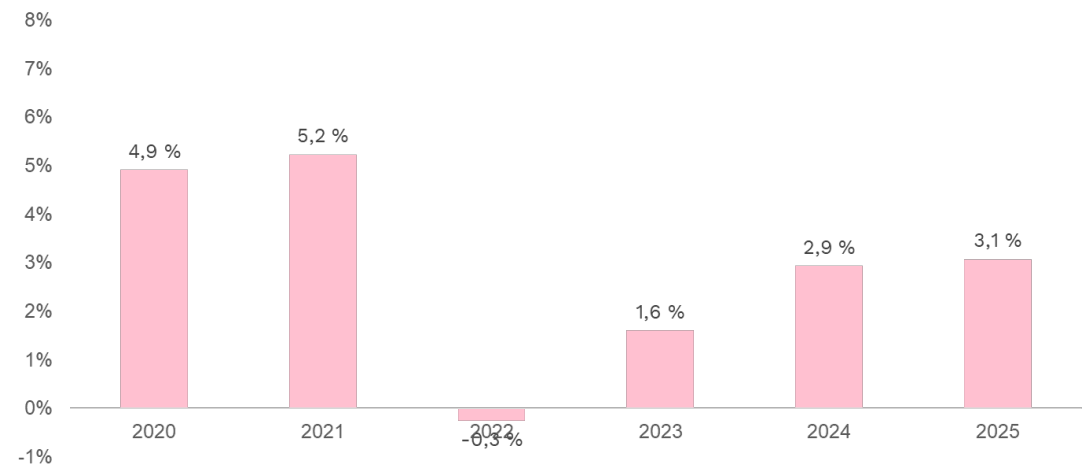
Paikallishallinnon kokonaistulojen muutos-% v. 2020-2025

Paikallishallinnon menoennuste 2021-2022

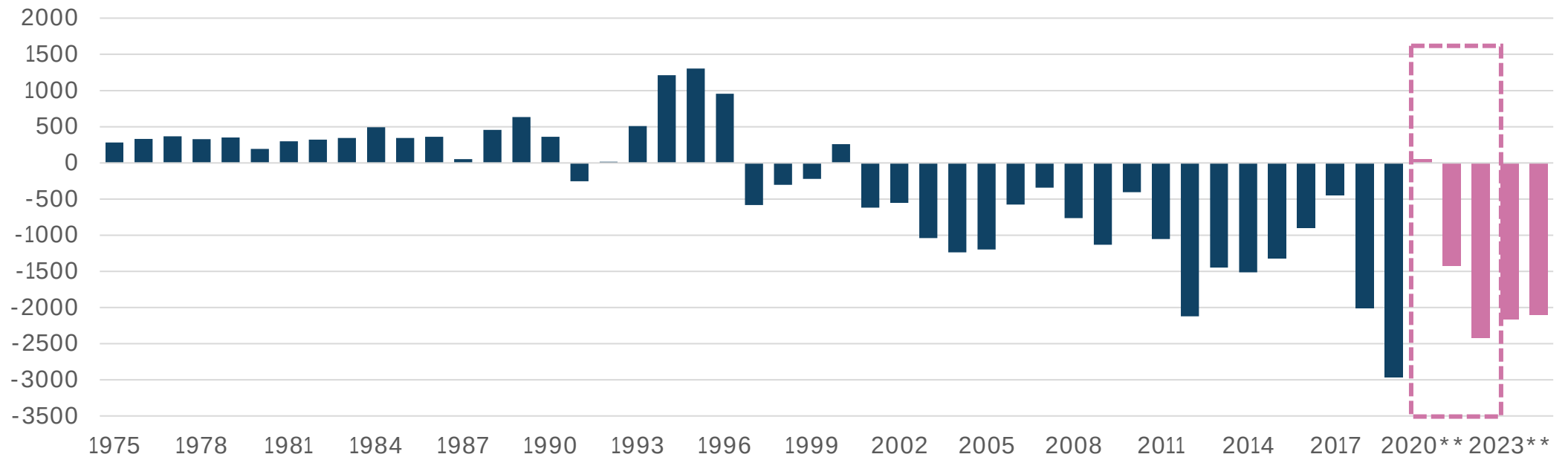
- Korona heiluttaa menoja 2021-2022
- Vuonna 2021 kokonaismenot kasvavat 2,5 miljardia euroa (5,2 %)
 - Menot suhteessa BKT:een nousevat ennätystasolle
 - Nousu on kokonaan kulutusmenojen kasvua (palkat ja ostot)
- Vuonna 2022 kokonaismenot pysyvät euromääräisesti ennallaan (-0,3 %)
 - Palkat nousevat noin 0,5 mrd. euroa, mutta esim. investoinnit laskevat hieman

Paikallishallinnon menoennusteen muutos-% 2020-2025

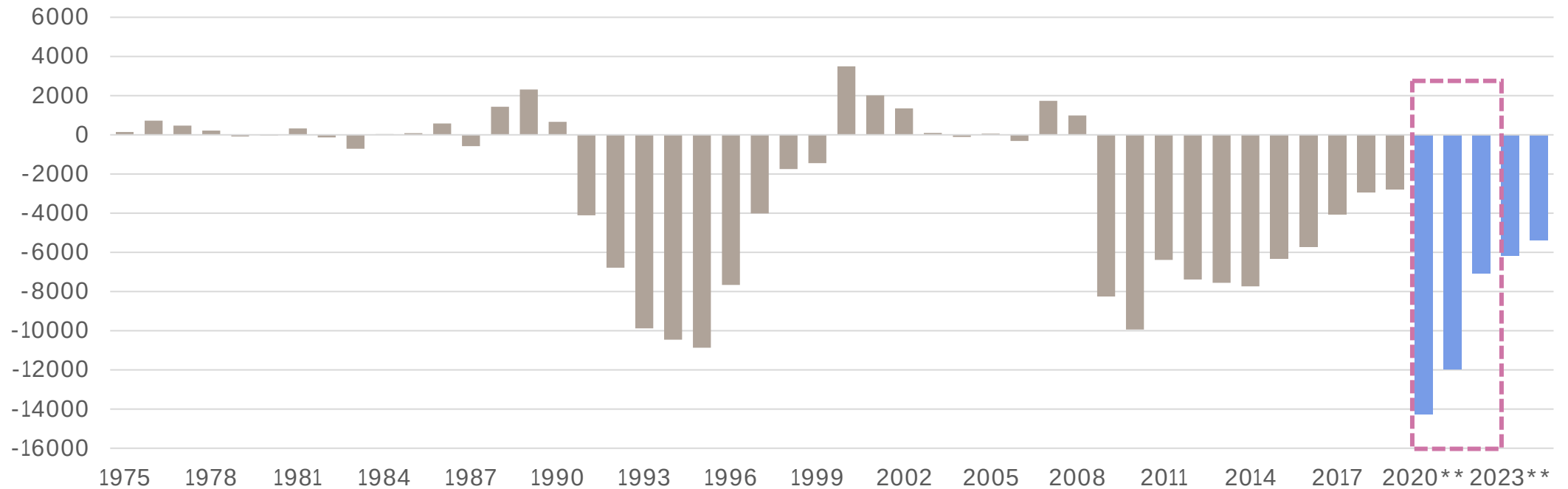
Paikallishallinnon tulojen ja menojen erotus eli nettoluotonanto 1975-2024

miljoonaa euroa

Valtionhallinnon tulojen ja menojen erotus eli nettoluotonanto 1975-2024

miljoonaa euroa

Lue lisää
pääekonomistin
palstalta

Muuta

Tuore tilastojulkistus työmarkkinatukimenoista vuodelta 2020

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki

Kuntien osuus työmarkkinatuen menoista 457 milj. euroa v. 2020.

Menot kasvoivat 18 prosenttia vuodesta 2019.

Saajien määrä (140 875) nousi 3,3 prosentilla.

Menot
457 milj. €

Perustoimeentulotuen menot nousivat 714 miljoonaan euroon vuonna 2020 (kasvua 5,9 %).

Kunnat rahoittavat summasta puolet: 357 miljoonaa euroa. Verrattuna vuoteen 2019 kustannukset nousivat 20 miljoonalla eurolla.

Lähde: Kela

Hallituksen kehysriihi
on 21.- 22.4.2021.

Julkisen talouden
suunnitelma ja kevään
kuntatalousohjelma
julki pe 30.4.2021

A young boy with dark hair, wearing a red long-sleeved shirt, is peeking out from behind a large, textured tree trunk on the right side of the frame. He is looking towards the left with a curious expression. The background is a soft-focus forest scene with green foliage and dappled sunlight filtering through the trees.

“Nähdään FCG:n talous- ja
veroennustepäivillä
5.-6.5.2021.”

Kiitos.

Minna Punakallio

+358 9 771 2095

minna.punakallio@kuntaliitto.fi

[@MinnaPunakallio](https://www.instagram.com/MinnaPunakallio)

www.kuntaliitto.fi

Verotulojen ajankohtaiskatsaus

Taloustorstai 4.2.2021

Benjamin Strandberg

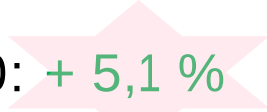

Ansio- ja pääomatuloveron sekä yhteisöveron kehitys 2020

- Ansio- ja pääomatuloveroja (kaikki veronsaajat) kertyi yhteensä reilu 32 miljardia euroa, joka on 2,6 % tai 820 miljoonaa enemmän kun vuonna 2019.
 - Valtiolle kuuluva pääomatulovero laski reilusti ja valtion tuloverokertymä putosi lopulta -4,5 % verrattuna vuoteen 2019.
 - Kunnallisveron voimakas 5,1 %:n kasvu johtui muun muassa jaksotustekijöistä ja kunnallisveron positiivisista jako-osuusoikaisista verovuodelle 2020.
- Yhteisöveron kokonaispotti (valtio + kuntaryhmä) putosi -20 %, eli oli lopulta noin 1,2 miljardia euroa vähemmän verrattuna vuoteen 2019.
 - Valtion yhteisöverot sukelsi peräti -30,4 % johtuen pääosin jako-osuuden määräaikaisella 10 % -yksikön alenemasta.
 - Vastaavasti kuntien jako-osuutta korotettiin 10 % -yksilöllä ja yhteisövero kasvoi lopulta 3 %:lla vrt. vuoteen 2019.

[Verohallinnon tiedote vuoden 2020 verokertymästä 1.2.2021](#)

Kunnallisveron kehitys vuonna 2020

- Ansiotulojen arvioitu kehitys verovuodelta 2020 on arviolta verrattain vaimeaa (n. 1,5 %), mutta selvästi odotettua parempaa (vrt. kevään arvioiin).
 - Palkkatulot putoaa arviolta noin -0,5 → -1,0 % verrattuna vuoteen 2019.
 - Vähennykset putoaa pääosin lisääntyneen etätyöskentelyn johdosta.
 - Maksettava kunnallisvero kasvaisi arviolta noin 2,5 % (tuloveroprosenttikorotusten vaikutus noin 100 milj. €).
- Kunnallisveron tilitykset kalenterivuonna 2020: **+ 5,1 %**
 - Verovuoden ennakkoerot kasvoivat lopulta 3,3 %. Hyvä kasvu johtui osin korotetusta jako-osuudesta: verovaikutus yhteensä noin 150 miljoonaa euroa.
 - Yritysten verojen maksulykkäykset vähensi ennakkoeroja noin 100 milj. €
 - Pidätettiinkö verrattain ”liikaa” ennakkoeroja viime vuonna?

Verohallinto 1.2.2021: Todennäköistä on, että osalla on ollut verokortilla liian korkea veroprosentti. Tulot ovat saattaneet koronavuonna olla osalla palkansaajista ennakoitua pienemmät, mutta muutoksia veroprosenttiin ei ole kuitenkaan tehty. Tämä tarkoittaa, että veronpalautuksia on todennäköisesti luvassa viime vuotta enemmän, Luokkanen arvio

Verohallinto Taloussanomissa 1.2.2021

<https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000007775246.html>

TALOUSSANOMAT

Moni veronmaksaja saamassa iloisia uutisia tänä vuonna – ylitarkastaja kertoo syyn

Monella veronmaksajalla ollut liian korkea veroprosentti - odotettavissa veronpalautuksia.

JAA

Koronavuodesta huolimatta henkilöasiakkailta kertyi verottajan kassaan enemmän kuin edellisenä vuonna. Kaikkiaan henkilöasiakkaat maksoivat tuloveroa 31,8 prosenttia, miljardin tai 3,2 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Ylitarkastaja **Matti Luokkanen** arvioi, että monet veronmaksajat ovat saamassa veronpalautuksia.

– Todennäköistä on, että osalla on ollut verokortilla liian korkea veroprosentti. Tulot ovat saattaneet koronavuonna olla osalla palkansaajista ennakoitua pienemmät, mutta muutoksia veroprosenttiin ei ole kuitenkaan tehty. Tämä tarkoittaa, että veronpalautuksia on todennäköisesti luvassa viime vuotta enemmän, Luokkanen sanoi.

*”Monet
lainasivat
rahojaan
verottajalle”*

Kunnallisverotilitysten krooninen (?) rytmihäiriö

Vuonna 2019 otettiin uudet verokortit käyttöön ja ennakkoveroja kertyi aiempaa vähemmän

Verovuoden 2018 ennakkopalautusten ja jäännösverot "vanhoilla" verokorteilla
→ näiden netto merkittävästi pienempi vrt. verovuoteen 2019.

= Kokonaiskertymä vuonna 2019 jäi uudistuksen takia huomattavasti ennusteita alemmiksi.

KUNNALLISVERON TILITYKSET				
TA - VUODEN ENNAKOT	2019	2020	2021**	2022**
Tilitys kunnille TA-vuodelta	17 912	18 510	18 850	19 400
<i>Muutos %</i>	0,6	3,3	1,8	2,9
<i>Osuus maksettavasta %</i>	91,3	91,8	91,8	91,7
TILITYKSET ED. VUODELTA	2019	2020	2021**	2022**
Ennakot (tammi-lokakuu)	1 015	1 332	1 330	1 340
Maksuunpanotilitys + muut	-108	129	60	60
Tilitys kunnille ed.vuodelta	907	1 461	1 390	1 400
TILITYKSET YHTEENSÄ	19 236	20 221	20 440	21 010
<i>Muutos %</i>	2,6	5,1	1,1	2,8

Ennakkoverot verrattain hyvässä kasvussa. Ilman yritysten verojen maksulykkäyksiä osuus maksettavasta olisi yli 92 %.

Verovuoden 2019 jäännösverot + ennakkopalautusten netto korkeampi verokorttiuudistuksen myötä = vuoden 2019 "tilitysvaje".

= positiiviseen kokonaiskertymään vaikutti myös tilitysten rytmimuutos sekä positiiviset jako-osuusoikaisut.

Yhteisöveron kautta kohdistuneet koronatuet

- Kuntaliiton [nettisivuilla](#) löytyy Excel-taulukko viime vuoden aikana tilitetyistä yhteisöveroista, jossa sovellettiin määräaikaisesti 10 % -yksiköllä korotettua kuntaryhmän jako-osuutta (kohdassa *Muut liitteet*).
 - Taulukossa myös kuntakohtaiset yhteisöveron jako-osuudet verovuodelle 2021
- Määräaikaisesti korotettua yhteisövero-osuutta kertyi viime vuoden puolella kunnille yhteensä vajaa 396 miljoonaa euroa.
 - Kuntakohtaiset osuudet laskettu verovuoden 2020 jako-osuuksilla.
 - 10 % -yksiköllä korotettua yhteisöveroa verovuodelta 2020 kertyy arviolta yhteensä noin 520 miljoonaa euroa.

*Verovuodelle 2021 myös määräaikaisesti korotettu jako-osuus 10 % yks. koronan johdosta
Arvioitu lisätuotto noin 520 miljoonaa euroa, josta reilu 400 miljoonaa v. 2021*

Yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuudet verovuosille 2021-2025

HE 194/2020

- Koronatuki: 10 % -yksiköllä määräaikaaisesti korotettu ryhmäosuus kunnille myös verovuodelle 2021.
- Varhaiskasvatusmaksun alentaminen: pysyvä jako-osuuden korottaminen 2 % -yksiköllä verovuodesta 2021 →
- Elinkeinoverotuksen veroperustemuutoksien verotuottovaikutusten kompensointi kunnille verovuosille 2021-2025:
2021: +0,10 % -yks. 2022: +0,01 % -yks.
2023: +0,03 % -yks. 2024: +0,04 % -yks.
2025: +0,04 % -yks.

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO KOKO MAA , Milj.€						
VEROVUOSI	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**	2024**
VEROTETTAVA TULO	26 000	27 000	29 000	30 000	33 000	32 500
Muutos %	-10,7	3,8	7,4	3,4	10,0	-1,5
Yhteisöveroprosentti	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	5 200	5 400	5 800	6 000	6 600	6 500
Kuntaryhmän osuus	0,4213	0,4434	0,3419	0,3409	0,3257	0,3276
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	2 190	2 390	1 980	2 050	2 150	2 130
Muutos %	20,1	9,1	-17,2	3,5	4,9	-0,9

Kone- ja laiteinvestointien korotetut poistot: arvioitu verotuottojen lisäys 2024 → jako-osuus laskee noin 1,5 % -yks.

Kiinteistöverotuksen joustava valmistuminen 2020 ja tämän vaikutus verotilitykseen

- Myös kiinteistöverotus siirtyi viime vuonna verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen (verotuksen joustava valmistuminen).
 - Verotus valmistui eri kiinteistönomistajilla joustavasti touko- → lokakuun aikana ja erääntyivät maksuun heinäkuun 2020 → helmikuun 2021 aikana.
 - Syys- ja lokakuussa valmistuneiden verotuksien toiset maksuerät ovat tammikuussa (50,5 milj. €) ja helmikuussa (163 milj. €) tänä vuonna.

Verotulot kasvoivat pelättyä enemmän v. 2020

Koronan aiheuttama epävarmuus on yhä ilmeinen

- Kunnallisvero kasvoi lopulta peräti 5,1 % vuonna 2020
Odotettua parempi palkkasumman kehitys, verovuoden 2020 parantunut jako-osuus sekä yritysten verojen maksujärjestelyistä sekä myös verokorttiuudistuksen aiheuttama tilitysvaje.
- Yhteisövero kasvoi 3 % vuonna 2020
10 % -yksiköllä määräaikaisesti korotettu yhteisöveron jako-osuus verovuodelle lisäsi kuntien yhteisöveroja lopulta vajaalla 400 miljoonalla eurolla viime vuonna. Myös kuluvalle verovuodelle korotettiin kuntien jako-osuutta 10 % -yksiköllä.

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ					KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
Verolaji							
Kunnallisvero	19 236	20 221	20 440	21 010	21 680	22 410	23 090
Muutos %	2,6	5,1	1,1	2,8	3,2	3,4	3,0
Yhteisövero	1 909	1 967	2 350	2 080	2 000	2 070	2 100
Muutos %	2,8	3,0	19,5	-11,5	-3,8	3,5	1,4
Kiinteistövero	1 870	1 747	2 100	2 020	2 040	2 060	2 080
Muutos %	3,1	-6,6	20,2	-3,8	1,0	1,0	1,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	23 015	23 935	24 890	25 110	25 720	26 540	27 270
Muutos %	2,6	4,0	4,0	0,9	2,4	3,2	2,8

Veroennustekehikon uudistunut ilme ja kunnallisveron tilitystaulukko A.2 (kuntakohtainen)

Talousarviovuoden tilitykset:
Jako perustuu koko maan
veroennusteen
tiedosta/arviosta sekä vuoden
lopun arvioidusta jako-
osuudesta.

Valmistuvan verotuksen
tilitykset: tammi-lokakuun
verokertymä koko maan
veroennusteesta (ml. pääosa
jäännösveroista ja
veronpalautuksista) sekä
kunnan edellisen verovuoden
jako-osuus.

Maksuunpanotilitys ja
joulukuun verotilitys:
lasketaan jako-osuus
–taulukossa ja esitetään
tilitystaulukossa erikseen.

KUNNALLISVERON TILITYKSET					
	2020	2021**	2022**	2023**	2024*
Koko maan kertymä, milj. €	32 811				
Kuntaryhmän jako-osuus	0,6227				
TA-vuonna tilitetään	0,9059				
Tilitys kunnille TA-vuodelta, milj.€	18 510	18 850	19 400	20 000	20 670
Kunnan jako-osuus vuoden alussa	0,00050393	0,00051079	0,00050220	0,00049739	0,00049382
Tark. jako-os. vuoden lopussa	0,00049920	0,00050859	0,00049747	0,00049357	0,00049205
Kunnan osuus tilityksistä	9 240	9 587	9 651	9 871	10 171
Muutos %	0,6	3,8	0,7	2,3	3,0
Osuus maksuunpanosta %	90,4	93,5	92,1	91,5	91,2
TILITYKSET ED.VUODELTA					
	2020	2021**	2022**	2023**	2024*
Kuntaryhmän ennakot, milj.€	1 332	1 330	1 340	1 400	1 460
Kunnan jako-osuus	0,00051273	0,00049920	0,00050859	0,00049747	0,00049357
Tilitykset tammi-lokakuu	683	664	682	696	721
Maksuunpanotilitys + joulukuu	37	187	-142	4	66
Tilitykset ed. vuodelta yhteensä	720	851	540	701	787
TILITYKSET VUODELTA t-2					
	2020	2021**	2022**	2023**	2024*
Kuntaryhmän tilitykset, milj. €	205	150	160	160	160
Lisäkannot + muut tilitykset,	107	77	80	81	80
TILITYKSET AIK.VUOSILTA					
	2020	2021**	2022**	2023**	2024*
Muut tilitykset, v t-3->	-32	25	25	25	25
TILITYKSET YHTEENSÄ	10 035	10 540	10 296	10 678	11 062
Muutos %	3,0	5,0	-2,3	3,7	3,6

Verovuoden jäännösveroja
maksetaan vuosi verotuksen
valmistumisen jälkeen.
Laskennassa huomioidaan
koko maan veroennuste-
kehikko sekä kyseisen
verovuoden jako-osuus.

Vanhemmat verovuodet:
Pieni osa kalenterivuoden
tilityksistä koostuu vielä
vanhemmilta verovuosilta.
Lopulta keskimäärin reilu
98 % maksettavasta
kunnallisverosta kertyy
kuntaan.

Muuta ajankohtaista/tulossa verotuksessa

- Tulorekisterin ansiotulotietojen hyödyntäminen veroennusteissa. Helsinki GSE Tilannehuoneen Tulorekisteriaineiston hyödyntäminen veroennusteissa?
- Veroennustekehikön julkaisu näillä näkymin maaliskuun lopulla. Soteuudistuksen vaikutukset mm. vähennyksiin, tuloveroprosenttiin ja yhteisöveron jako-osuuteen.
- Tilastokeskus julkaisee maaliskuun lopulla kuntakohtaiset väestötiedot vuodelta 2020.
- [Kehitysyhtiöiden alv-ohje.](#)

Kiitos!

Benjamin Strandberg
Asiantuntija, Kuntatalous
Puh. + 358 50 594 0603
Benjamin.Strandberg@kuntaliitto.fi

Valtionosuudet vuonna 2021

Mikko Mehtonen @MikkoMeh

Valtionosuus koostuu hallinnollisesti kahdesta osasta, VM:n ja OKM:n valtionosuuksista.

Jos käytät ministeriöiden julkaisemia laskelmia, muista summata ne keskenään!

Kuntaliiton laskelmassa valtionosuuden erät on valmiiksi laskettu yhteen.

Kunnille myönnetään
valtionosuuksia
vuonna 2021

ja veromenetysten
korvauksia

VM 7 653
+ OKM -60

7 593
miljoonaa euroa

9 955

2 362
miljoonaa euroa

KUNTA
LIITTO

Sulje valikko

[Talous](#) / [Valtionosuudet](#) / [Valtionosuuslaskelmat](#) / Valtionosuudet vuonna 2021

6.1.2021

[På svenska](#)

Laki

Talous

Opetus ja kulttuuri

Sosiaali- ja terveysasiat

Yhdyskunnat ja ympäristö

Elinvoima ja työllisyys

Osallistuminen ja
vuorovaikutus

Tilastot ja julkaisut

Kunnat ja kuntayhtymät

Kuntaliitto

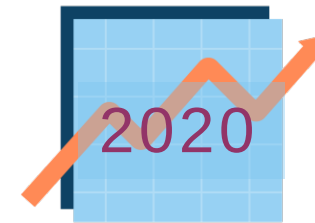
Valtionosuudet vuonna 2021

Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö tekivät päätökset vuoden 2021 valtionosuudesta joulukuun 2020 lopussa.

Kaupungeille ja kunnille myönnetään valtionosuutta **7 593 miljoonaa euroa** ja verotulomenetysten korvauksia **2 362 miljoonaa euroa** vuonna 2021. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kiriänpidossa korvaukset kuitenkin kiristään valtionosuuksiin ja erotellaan tilinpäätöksen

Mitä Kuntaliiton valtionosuuslaskelma kertoo?

Valtionosuuslaskelman räjäytys

Valtionosuusjärjestelmä on hallinnollisesti kaksiosainen. VM:n että OKM:n valtionosuudet tulee muistaa laskea yhteen arvioitaessa kunnalle myönnetyn valtionosuuden kokonaismäärää.

"Valtionosuudet yhteensä" (nk. oikea valtionosuus = VM + OKM) on euromäärä, joka kunnille myönnetään peruspalvelujen järjestämiseen.

Kun verotukseen tehdään muutoksia (verovähennyksiä lisätään), kuntien verotulot pienenevät. Näitä on kompensoitu kunnille jo usean hallituskauden ajan lisäämällä veromenetystä vastaava euromäärä kunnan valtionosuuteen. Tämä nykyään verotulomenetysten korvauksen nimellä maksettava euromäärä ei siis liity valtionosuuteen mitenkään, mutta valtionosuusjärjestelmää käytetään veromenetysten kompensatioiden maksamiseen.

Valtionosuuksia maksettaessa em. eriin yhdistetään vielä kotikuntakorvaukset. Ne eivät ole kirjanpidollisesti valtionosuutta, vaan asiakaspalvelujen ostoja / myyntituloja toisilta kunnilta, mutta maksetaan kunnille valtionosuuksien yhteydessä.

Kuntien valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus vuonna 2020													
Lähde: KL 12.1.2021													
Kunta	A Asukas- luku	B Kunnan perus- palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)	C siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	D Muut opetus- ja kulttuuri- toimen valtionosuudet	E = B + D Valtion- osuudet yhteensä	F Verotulomenetysten korvaus mom. 28.90.35	G Verotulojen maksun lykkäysmenettely, kompensaatio mom. 28.90.35	H = E + F + G Valtionosuudet (E), verotulomen. korvaus (F) ja kompensaatio (G)	I	J MUUTOS 2019 --> 2020	K	N Kotikunta- korvaus, netto	O Maksatus
		31.12.2018	2020	OKM 18.12.2020	2020	VM 30.12.2019	VM 5.10.2020	euroa €/asukas	euroa	prosenttia	€/asukas	2020	yhteensä €/kuukausi
Kaikki kunnat	5 488 130	8 567 597 973	779 336 001	-8 026 872	8 559 571 101	2 269 000 015	114 000 000	10 942 571 116 1 994	10 942 571 116	127,1 %	1 994	-184 340 840	10 758 230 276 896 519 190
5 Alajärvi	9 700	31 755 297	9 748 283	1 199 007	32 954 304	5 575 746	141 165	38 671 215 3 987	38 671 210	110,9 %	3 987	2 389 283	41 060 498 3 421 708
9 Alavieska					343	1 454 876	38 000	10 099 219 3 925	10 099 210	113,5 %	3 925	100 593	10 199 811 849 984
10 Navus					127	6 731 746	169 174	43 112 048 3 735	43 112 038	112,8 %	3 735	-94 639	43 017 409 3 584 784
16 Asikkala					258	3 888 867	147 973	21 889 098 2 686	21 889 082	118,6 %	2 686	1 111 183	23 000 282 1 916 690

Peruspalvelujen valtionosuus (VM) on rakenteellisesti kolmiosainen. Se muodostuu

- 1) kustannuserojen tasauksen, 2) tulopohjan tasauksen ja 3) muiden erien summana. Näistä tulopohjan tasaus on erotettu tässä laskelmassa omaksi sarakkeekseen sen yhteiskunnallisen kiinnostavuuden takia.

Sarake H vastaa sitä euromäärää, joka kuntien kirjanpidossa kirjataan valtionosuudeksi. Tähän lasketaan yhteen "oikea valtionosuus" (sarake E) ja verotulomenetysten korvaukset (F + G).

12.1.2021 @lehtonenKL

KUNTA
LIITTO

Valtionosuutta myönnetään peruspalveluihin

Peruspalvelujen* kustannuksista
koko maassa rahoittaa

VALTIO

25,67%
= 7 112
milj. euroa

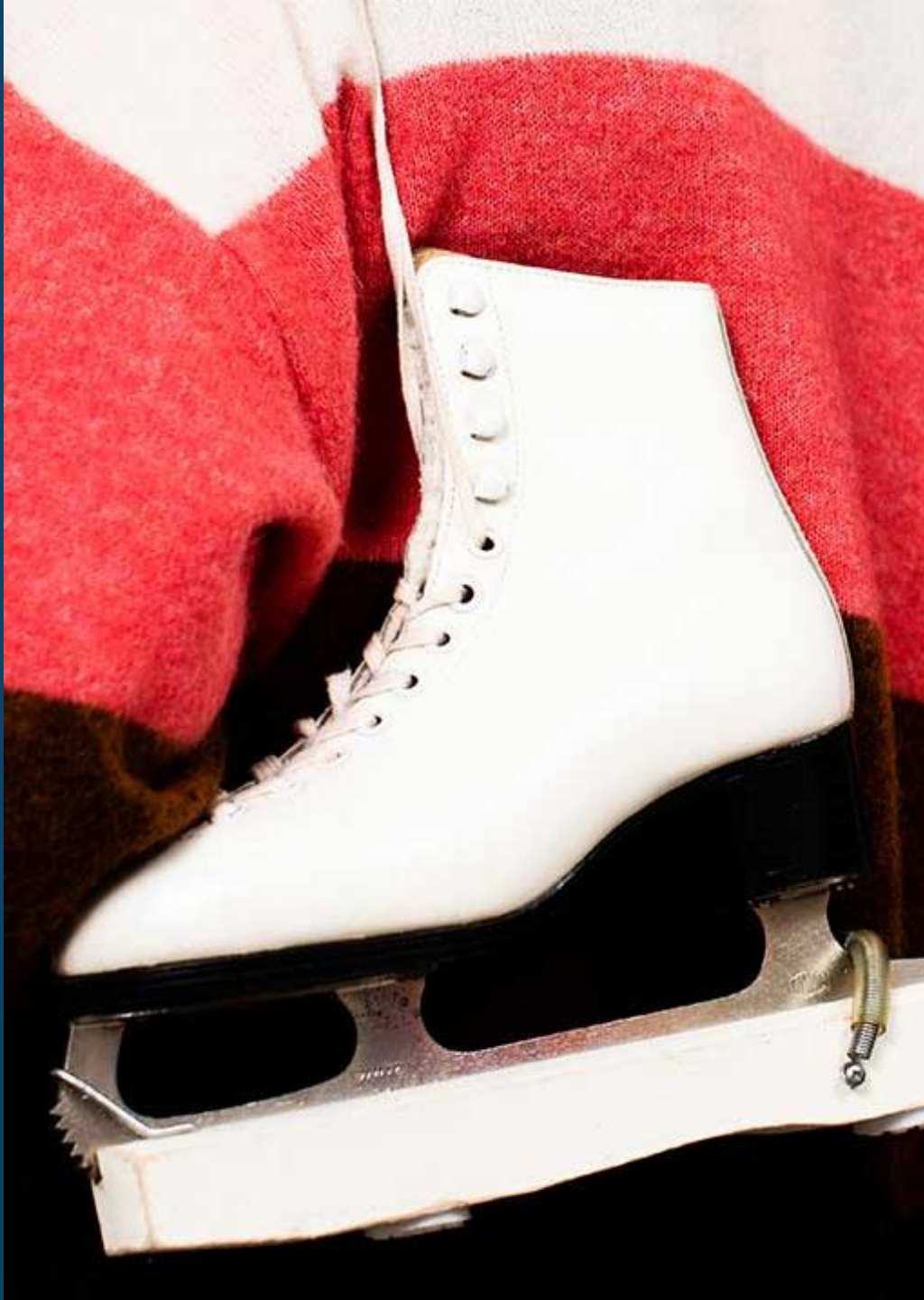
27 705
milj. euroa

KUNNAT

74,33%
= 20 593
milj. euroa

*) Sosiaali- ja terveystoimi, varhaiskasvatus, esiopetus,
perusopetus, kirjastot, tietyt kulttuuripalvelut

Valtionosuusprosentti

25,67

25,49 %
vuonna 2020

+2,4 %

2020 → 2021

Indeksikorotus

Laskennalliset kustannukset
valtionosuuden perusteena

27,7

mrd. euroa

KUNTA
LIITTO

OKM:n valtionosuuden lähdetiedot kerättiin vuonna 2021 ensimmäistä kertaa **KOSKI-järjestelmästä**

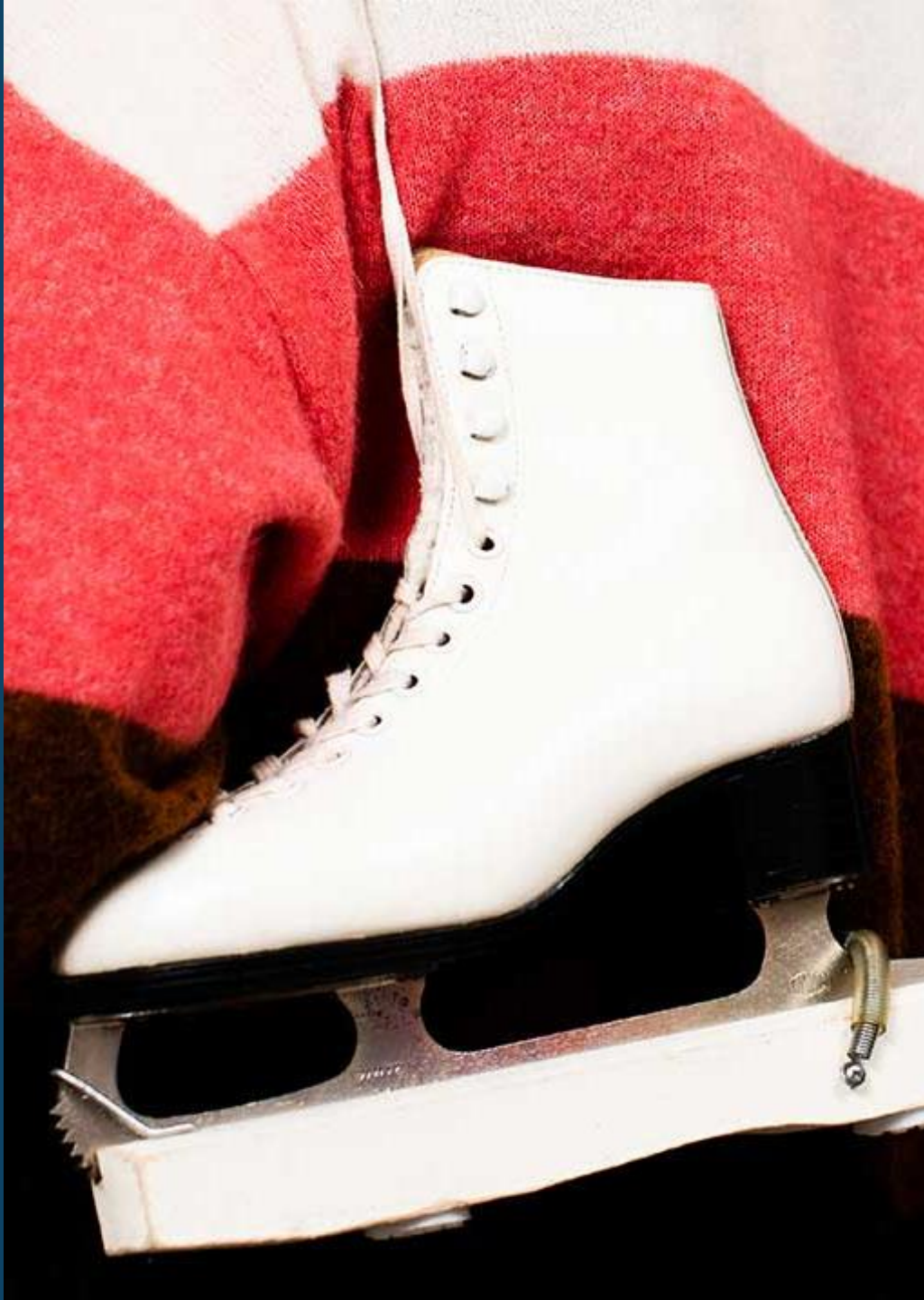
HUOM! HUOM!
Tarkista

OKM:n valtionosuuden
laskenta!

**Huomasitko
virheen?**

Tee oikaisupyyntö
OKM:ään maaliskuun
loppuun mennessä!

**KUNTA
LIITTO**

Koronatuet lisäävät valtionosuutta 46 milj. euroa vuonna 2021

46,4 miljoonan euron valtionosuuden
lisäyksestä 15,4 miljoonaa euroa jaetaan
kunnille **asukasmäärän** mukaan (2,80 €/as).

31,0 miljoonaa euroa jaetaan kunnille
verovuoden 2020 verontilityksissä
sovellettavien **kunnallisveron jako-osuuksien**
mukaisessa suhteessa.

Koronavirusepidemian tukipakettiin vuonna 2020 liittynyt yritysten

Veronmaksulykkäysten kunnille aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus

- Päätökset vuoden 2020 2. LTA 9.4. ja 5. LTA 3.9.
- Euromäärä pieneni vuoden 2020 aikana ennakolta arvioidusta 547 → 118 → 114 milj. euroon
- Vaikuttaa vuoden 2020 (+), mutta myös vuosien 2021 (-) ja 2022 (-) valtionosuusmaksatukseen.
- Sisältyy valtion budjetissa erään *"Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä"* (mom. 28.90.35). Samalla momentilla myös kaikki muut vuosina 2010-2021 tehdyt veromenetysten korvaukset (2 450 milj. euroa).
- Kuntien kirjanpidossa käsitellään kuten muutkin verotulomenetysten korvaukset, eli sisältyvät valtionosuuksiin.
- Tilapäinen korvaus lisäsi vuonna 2020 valtionosuutta +114 milj. euroa, ja vähentää valtionosuutta -88 milj. euroa vuonna 2021 ja -35 milj. euroa vuonna 2022.
- Kuntaliiton valtionosuuslaskelmassa sisältyy erään *"Verotulomenetysten korvaus (mom. 28.90.35)"*, sarake F
- VM:n valtionosuuslaskelmassa sisältyy taulukkoon / välilehteen *"Verokompensaatiot"*, sarake S

Täysimääräisellä (100 %) valtionosuudella rahoitetaan vuonna 2021 peruspalvelujen valtionosuutta (VM) lisäämällä

- iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon henkilöstömitoitus (52,8 milj. €)
- oppivelvollisuuden laajentaminen, perusopetuksen osuus (5,9 milj. €)
- subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen (9,9 milj. €)
- varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen (9,3 milj. €)
- A1-kielen opetuksen aloittamisen varhennus (4,5 milj. €)
- lastensuojelun jälkihuollon laajennus (12 milj. €)
- sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen uudistus (17 milj. €)

Kuntien valtionosuutta vähentävät vuonna 2021

- kuntien rahoitusosuus toisen asteen koulutukseen (yht. -1 474 milj. €)
 - mistä lukiokoulutus -86 €/as ja ammatillinen koulutus -182 €/as
 - kuntien rahoitusosuus (50 %) perustoimeentulotukeen (yht. -337 milj. €)
 - indeksileikkaukset vuosina 2016-2019 (yht. -244 milj. €)
 - kuntien rahoitusosuus lääkintä- ja lääkärihelikopteritoimintaan (-4,10 €/as, yht. -22,5 milj. €)
 - pitkäaikaistyöttömien eläketuen menoihin liittyvä vähennys (-2,47 €/as, yht. -13,6 milj. €)
 - digitalisaation kannustinjärjestelmän rahoitus
 - kriisikuntien harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen rahoitus
 - harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen rahoitus
- } Kukin
-1,82 €/as /
-10 milj. €

Kiky-leikkausta (-234 milj. €) ei tehdä vuonna 2021

Kilpailukyky sopimuksen voimassa olo päättyi 1.9.2020. Kiky-sopimukseen liittynyt kuntien valtionosuuden leikkaus päätettiin kuitenkin jättää pysyväksi osaksi kuntien valtionrahoitusta.

Vuonna 2021 leikkausta ei kuitenkaan tehdä.

Tämä lisää valtionosuutta kiky-leikkauksen verran eli +234 miljoonaa euroa (42,51 €/as) vuonna 2021.

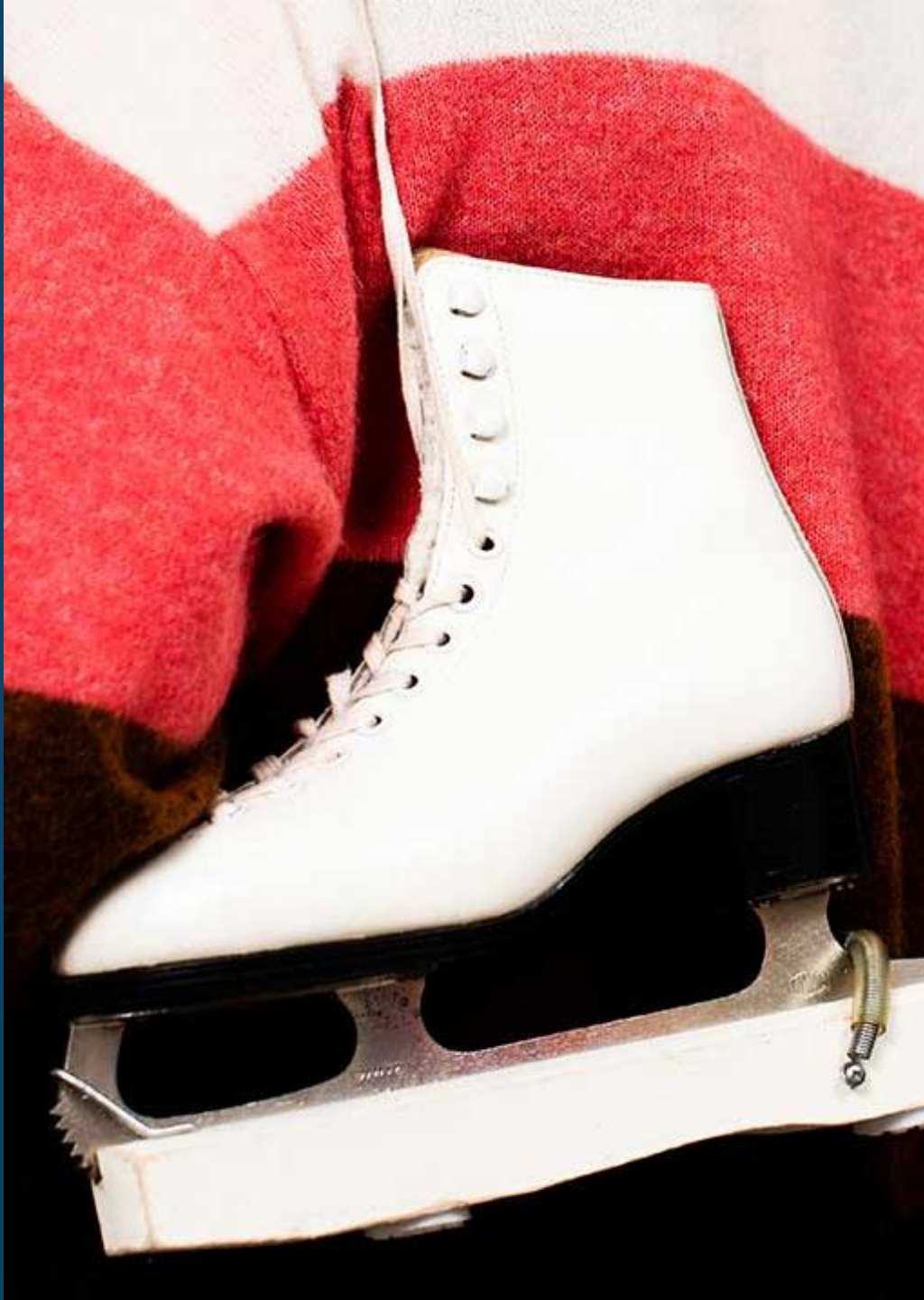
AMK-opiskelijoiden terveydenhuolto siirtyi kunnilta YTHS:lle 1.1.2021

Kuntien kustannusten arvioidaan
pienenevän muutoksen johdosta
-32 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Vastaava euromäärä vähennetään
valtionosuuksista.

Teknisesti vähennys tehdään sekä
kustannuspohjaa (perushintoja) alentamalla
että valtionosuusprosenttia pienentämällä.

Kotikuntakorvauksen perusosa

7 112,84

vuonna 2021

Porrastukset:

Ikä:

Kerroin:

6-vuotias

0,61

7–12-vuotias

1,00

13–15-vuotias

1,60

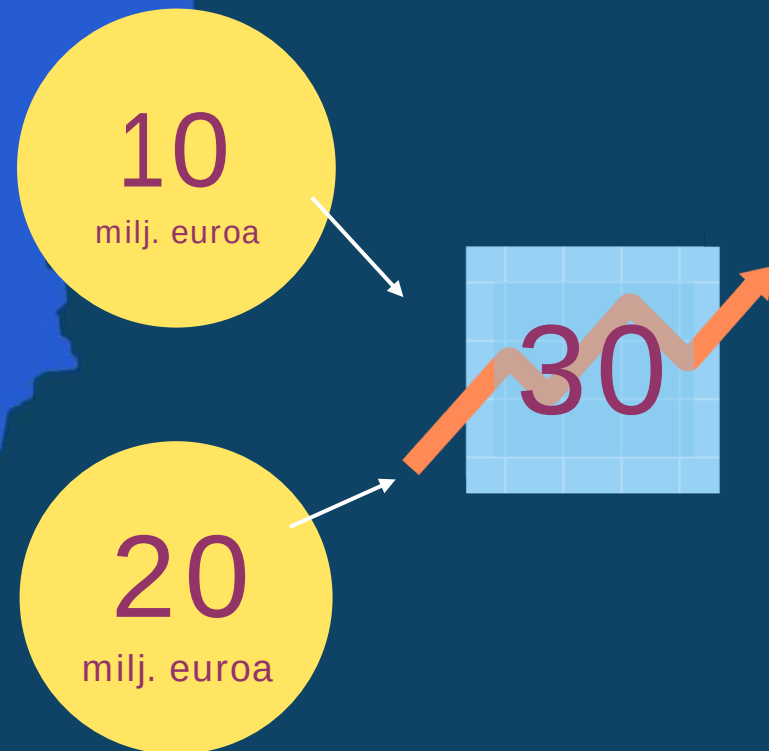
KUNTA
LIITTO

Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus 2021

Kaikki kunnat
rahoittavat
-1,82 €/asukas

Koronatukena
harkkareita
lisätään

Opetus- ja kulttuuritoimen ajankohtaisia valtionavustus-hakuja 2021

Hae 11.3. mennessä

[Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022](#)

[Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022](#)

AJANKOHTAISET VALTIONAVUSTUSTÄRPIIT Helmikuu

Valtionavustus	Hakuaika päättyy
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutukset https://www.oph.fi/fi/funding-release/valtionavustukset-opetustoimen-ja-varhaiskasvatuksen-henkilostokoulutuksiin-0	19.2.2021
Kulttuurimatkailun kehittämishankkeet https://minedu.fi/-/kulttuurimatkailun-kehittamishankkeet-erityisavustus	Ks. linkki
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionavustushakuja keväällä 2021 https://minedu.fi/hakuaikoja	Tarkentuu myöhemmin

KATSO LISÄÄ RAHOITUSMAHDOLLISUUKSISTA

Opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja Aluehallintovirastojen avustusrahoitus sekä muut avustusrahoitusta myöntävät tahot.

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/opetus-ja-kulttuuri/opetus-ja-kulttuuritoimen-talous-ja-rahoitus/opetus-ja-kulttuuritoimen-valtionavustukset>

pvh

Valtiovarainministeriö kysely kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista

VM:n kysely kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosilta 2020-2023 käynnistyy viikolla 51.

» Näytä kaikki

HUOM!

Kaupunkien ja kuntien
tässä kyselyssä antamia
tietoja käytetään

sote-

laskelmissa!

Valtiovarainministeriö kysely kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista

VM:n kysely kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosilta 2020-2023 käynnistyy viikolla 51.

Sote-uudistuksessa esitetään siirrettäväksi kunnista uusille hyvinvointialueille sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävät. Uudistuksen vaikutuksia hyvinvointialueiden ja kuntien rahoitukseen arvioidaan kunnilta siirtyvien tehtävien nettokustannuksien kautta.

Tilastokeskus kerää valtiovarainministeriön toimeksiannosta aiempien vuosien tapaan tietoja sote-uudistuksen vaikutusarviointia varten kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen nettokustannuksista. Kysely käynnistyy viikolla 51 ja vastausaikaa on tammikuun 2021 puoliväliin asti. Kyselyssä kuntia pyydetään arvioimaan sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen taloussuunnitelmien mukaiset toimintatulot ja -menot, poistot ja arvonalentumiset talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosilta 2020-2023.

Kyselyn tietojen perusteella päivitetään helmikuussa 2021 uudistuksen valmisteluun liittyvät rahoituslaskelmat. Hyvinvointialueiden ja kuntien rahoituksen pohja vuodelle 2023 esitetään muodostettavaksi vuoden 2022 talousarviotiedoilla, joista tehdään erilliskysely vuoden kuluttua.

Kyselyn lisäksi kunnat ja kuntayhtymät raportoivat vuoden 2021 talousarvio ja -suunnitelmatietonsa Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalveluun tammikuussa 2021. Valtiokonttori tiedottaa tiedonkeruusta erikseen.

Soten eteneminen

Sote-uudistus

Etusivu Ajankohta

Soteuudistus / fi /

Lakiluonnos 15

Lakiluonnos 14

Hallituksen es

Laskelmat päivittyvät maaliskuussa 2021

8.12.

- Sote-uudistuksen yleisesittelydiat PDF 6.4MB
- Faktalehti: järjestämisvastuu ja monituottajuus
- Faktalehti: keskeinen lainsäädäntö tiiviisti PDF
- Faktalehti: kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitus
- Faktalehti: pelastustoimien järjestäminen PDF

Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat

Kaikki rahoituslaskelmat ovat edelleen alustavia ja niihin liittyy poikkeuksellista epävarmuutta koronaepidemian vaikutusten takia. **Laskelmia päivitetään vielä useampaan kertaan ennen lopullista laskentaa.** Lopullinen laskenta tehdään sote-uudistuksen voimaantuloa edeltävän vuoden tasossa.

Kuntien rahoituslaskelmat

päivitetty vuoden 2019
nimen kustannukset on
in koko maan vuoden 2020
en mukaan.

talouteen ilmenevät alla

tehtävien ja
den 2020 tasoon.

euroa. Kuntien
hyvinvointialueiden

yleiskatteinen rahoituspohja on siten 19,86 mrd. euroa.

Määräytymistekijät perustuvat vuoden 2018 tilastotietoihin.

Laskelmia päivitetään kaksi kertaa vuodessa. Helmi-maaliskuussa päivitetään kustannuspohja sekä määräytymistekijät. Syys-lokakuussa tehdään tarkistus kustannuspohjaan toteutuneen tiedon perusteella.

- Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat (excel), joulukuu 2020, laskelma sisältää lopulliset määräytymistekijät
- Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat (excel), 13.10.2020 hallituksen tarkentamin rahoitusperustein
- Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat (excel), lokakuu 2020

Tärkeitä päivämääriä 2021

Kehysriihi,
hallituksen puoliväliriihi,
alustavan aikataulun
mukaan
20-21.4.2021

Kevään
kuntatalousohjelma
julkaistaan alustavan
aikataulun mukaan
30.4.2021

www.kuntaliitto.fi

The background is an abstract composition. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. On the right, the background is a solid, vibrant blue. Scattered across the blue area are several black dots of varying sizes, some of which are slightly blurred, giving a sense of depth or movement. The overall effect is modern and artistic.

KUNTA LIITTO

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi –hanke

4.2.2021

Taloustorstai

Erityisasiantuntija Ulla Suomela/ VM

Mikä?

Valtionavustus on valtion varoista myönnettävää harkinnanvaraista rahoitusta.

Tuetaan yhteiskunnallisesti tarpeelliseksi katsottavaa toimintaa tai hanketta.

Kuka?

Kaikki hallinnonalat

Yli 90 valtionapu-viranomaista
(400-900 htv)

Paljonko?

N. 4 mrd euroa
Josta 1 mrd rahapelituottoja

Kenelle?

Yhdistykset, säätiöt, yritykset, asunto-osakeyhtiöt, kunnat, kuntayhtymät, korkeakoulut, yksityishenkilöt sekä muut tahot

Mihin tarkoitukseen?

Yleis- ja erityisavustuksilla tuetaan erilaisia merkittäviä investointeja, julkisten palvelujen sisällön ja laadun kehittämistä sekä yritysten, yhdistysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistamista

Tavoitteena on läpinäkyvä,
tehokas ja vaikuttava
valtionavustustoiminta
yhteiskunnallisten päämäärien
edistäjänä

Mukana avustuksen saajan ja myöntäjän
näkökulmat

Miten toteutamme uudistuksen?

- Kehitetään yhteinen ja yhtenäinen valtionavustustoiminnan **toimintamalli**
- Tuetaan avustustoiminnan **strategisuuden ja vaikuttavuuden lisäämistä**
- Otetaan käyttöön toimintamallia tukeva asiakaslähtöinen valtionavustustoiminnan tietojärjestelmä (**VA-tietojärjestelmä**)
 - Pilottikäyttöönnotot syksyllä 2021 (UM, OKM, SM/EUSA ja Palosuojelurahasto)

VA-tietojärjestelmän tulevat palvelut

Valtionavustushakujen julkaisu ja asiointi (haeavustuksia.fi)

Yhden luukun asiointipalvelu,
jossa voi tutustua kaikkien
valtionapuviranomaisten hakuihin
ja siirtyä niitä täyttämään

Valtionavustustietojen julkaisu ja käyttö (tutkiavustuksia.fi)

Läpinäkyvyyttä tuova kansallinen
tietovaranto, jossa voi seurata
kenelle, paljonko ja mihin käyttöön
valtionavustuksia on myönnetty

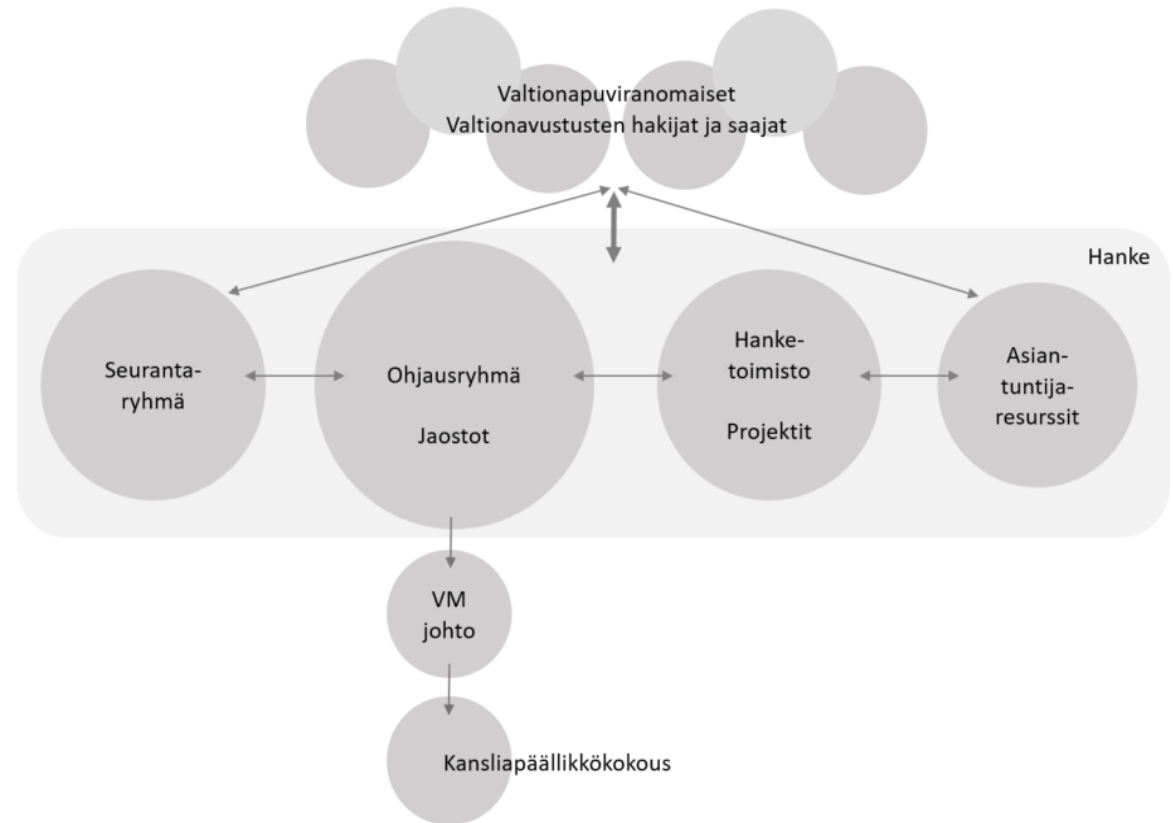
Valtionavustusten hallinta ja käsittely ("va.valtion.fi")

Miten toteutamme uudistuksen?

- Kehitetään ja otetaan käyttöön valtionavustustoiminnan yhteinen **sanasto**
- Varmistetaan **jatkuva kehittäminen** VM:n, Valtiokonttorin sekä va-viranomaisten kesken
- Järjestetään **palvelutuotannon** (valtionavustuspalvelu) Valtiokonttoriin

Hankkeen organisointi

- Toimikausi 11.3.2019–31.12.2023
- Hankkeen omistaa ja sitä johtaa valtiovarainministeriö
- Ohjausryhmän jäsenet ovat kaikista ministeriöistä
- Seurantaryhmässä on virastojen ja hakijoiden edustajia
- VM:n hanketoimisto vastaa hankekokonaisuuden edistymisestä ja johtaa käytännön työtä
- Yhteiskehittämisen periaatteet (hakijat ja myöntäjät mukana kehittämistyössä)

Kuntien valtionavustusten kehittämisjaosto

1.11.2020-31.5.2022

Tavoite jaoston työlle

- Tavoitteena on selkeyttää kunnille ja kuntayhtymille kohdennettavien valtionavustusten muodostamaa kokonaisuutta sekä valtioneuvoston että kuntien näkökulmasta.
- Valtionavustusprosesseissa tavoitteena tulee myös olla mahdollisimman suuri vaikuttavuus ilman ylimääräisiä hallinnointikustannuksia.

Jaoston tehtävät

1. **kartoituksen** tekeminen kunnille, kuntayhtymille ja kuntakonserneille myönnettävistä **valtionavustuksista** (vrt. 2019 lainsäädäntökartoitus)
2. **selvittää, liittyykö kuntiin erityiskysymyksiä**, jotka tulee ottaa huomioon valtionavustustoiminnan tietovarantoa valmisteltaessa ja läpinäkyvyyttä lisättäessä
3. **selvittää ja määritellä**, mitkä **pohjatiedot** kuntien toiminnasta ja taloudesta voitaisiin tuottaa valtionavustuksen käsittelyyn automaattisesti ja miten valtionapuviranomaisten tulisi ottaa ne huomioon valtionavustustoiminnassaan
4. **selvittää mahdollisuudet yhdenmukaistaa** kunnille eri valtioapuviranomaisilta myönnettävien valtionavustusten **käytäntöjä** ja laatia ehdotus yhdenmukaistamisesta

Jaoston tehtävät

5. **kuvata** erityyppisten **valtionavustuksen ”roolit” kuntien toiminnan ohjauksen välineenä**, (vrt. kunnallinen itsehallinto)
6. **tuottaa** valtionapuviranomaiselle **ehdotus vaikutusten mittauksen periaatteiksi**, joilla kunnille myönnettyjen valtionavustuksien vaikuttavuutta voitaisiin arvioida ja miten arviointitieto olisi hyödynnettävissä kuntien seurannassa ja ohjauksessa
7. **tuottaa** valtionapuviranomaisille **ehdotus periaatteiksi, toimintatavoiksi ja yleisiksi velvoitteiksi**, joilla kuntaa valtionavustuksen saajana voidaan **velvoittaa julkaisemaan, jakamaan ja levittämään valtionavustuksella tehty** työ muiden kuntien saataville.

Kevään aikatauluja 2021

- **Kartoitukset**
 - Data-analytiikkakartoitus (valtion kirjanpito ja Kuntataloustieto/TOLT)
 - Haastattelut, myöntäjä- ja hakijatyöpajat ja kysely
- **Kuvaus eri valtionavustusten roolista** kuntien ohjauksessa ja rahoituksessa
- Nykytilaa ja kehittämiskohteita koskeva **seminaari 9.6.2021** yhteistyössä Kuntaliiton kanssa
- Kevään työn tulokset julkistetaan **väliraportissa elo-/syyskuussa 2021**

KIITOS!

Lisätiedot:

<https://vm.fi/valtionavustustoiminnan-kehittaminen>

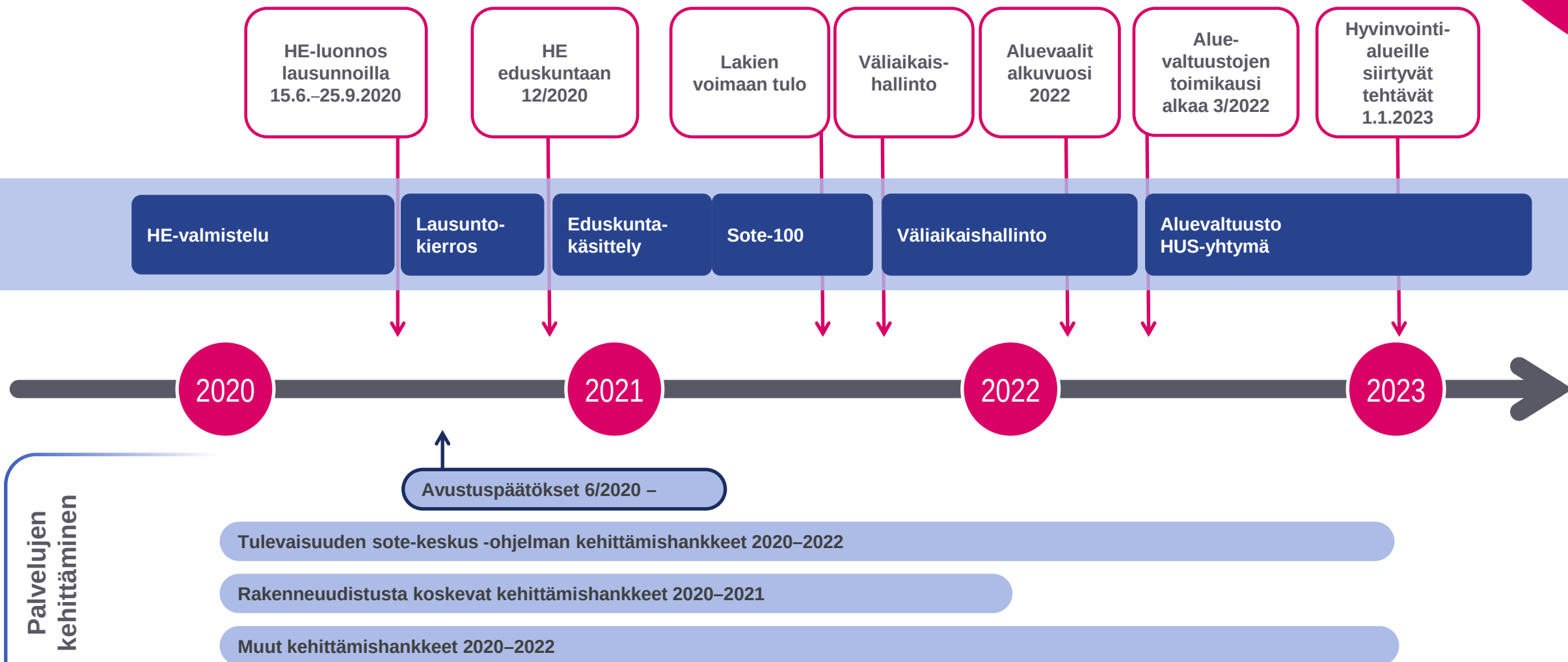
valtionavustushanke@vm.fi

erityisasiantuntija Ulla Suomela
(etunimi.sukunimi@vm.fi)

Kuntaliiton sote-uudistuksen muutostuki sekä taloustilaston merkitys

Taloustorstai

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Sote-uudistus

Mihin Kuntaliitto kiinnittää huomiota eduskuntakäsittelyssä ?

1. Alueiden ja kuntien erilaisuuden huomiointiin mahdollistamalla hyvinvointialueiden ja kuntien välinen työnjaon sopiminen koko maassa
2. Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyön edellytysten varmistamiseen kaikilla tasoilla
3. Kuntien ja kaupunkien talouden tasapainoa ja investointikykyä heikentäviin vaikutuksiin
4. Koronaepidemian aiheuttamien vaikutusten poistamiseen sekä rahoituksen siirtolaskelmista että pysyvistä tasausmekanismeista
5. Kunnille jääviä kiinteistöjä koskeviin riskeihin ja omaisuusjärjestelyistä aiheutuvien taloudellisten menetysten oikeudenmukaisempaan kompensoimiseen
6. Hyvinvointialueiden itsehallintoa tarpeettomasti kaventavan ohjauksen rajaamiseen
7. Riittävän toimeenpanoaikataulun turvaamiseen erilaisista lähtötilanteista lähteville alueille
8. Uudistuksen kustannusten ja vaikutusten realistiseen arviointiin ja muutosten toimeenpanosta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen

Muutoksen mittakaava

Muutos koskee
suoraan >200
kuntaorganisaatiota

Sote- ja pelastustehtäviä
siirtyy n. 130 kunnalta ja n.
50 kuntayhtymältä

175 000 siirtyvää
työntekijää

Kuntasektorilla
työskentelee muutoksen
jälkeenkin n. 43% julkisen
hallinnon työntekijöistä

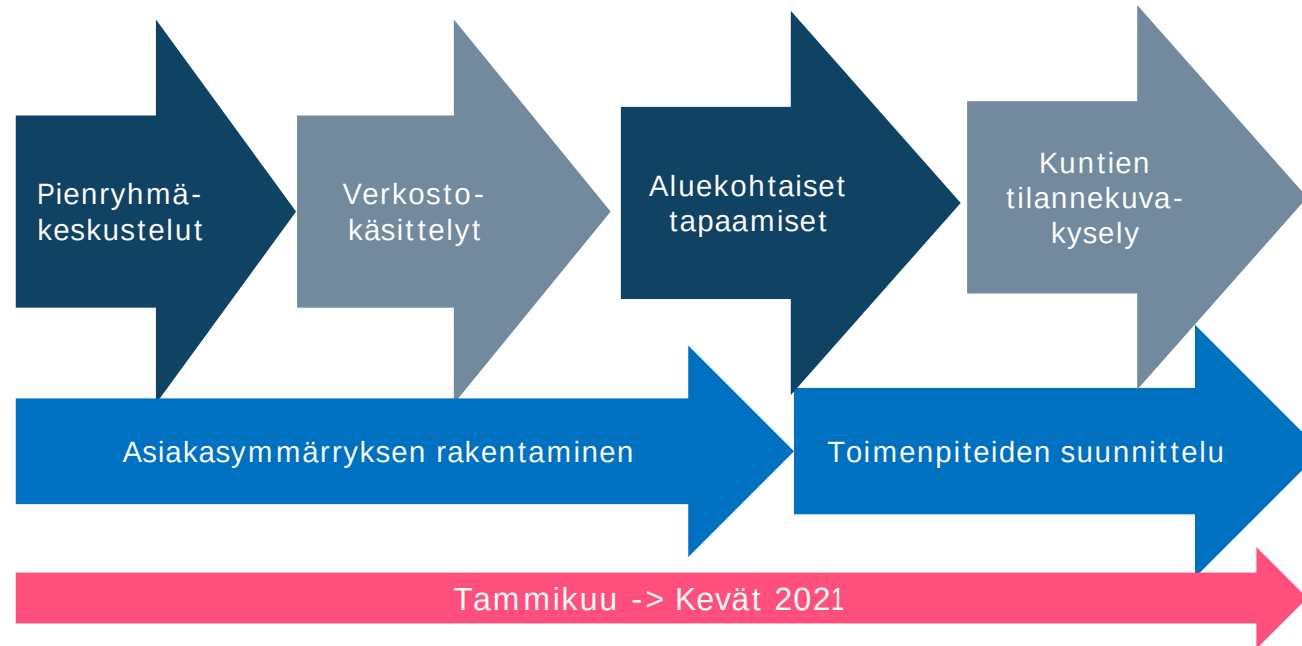

23 mrd€
kuntataloudesta
hyvinvointialueille

Kuntatalous puolittuu ja
kuntien tuloveroprosentti
laskemassa yli 13%

Kuntaliiton varautuminen sote-uudistuksen (mahdolliseen) toimeenpanoon

- Kuntien yleisjohto
- Alueellista muutosta valmistelevat
- Sote-johto
- Pelastusjohto

Esille nousseita teemoja mm.

Väliaikaishallinto
ja muutoksen
johtaminen

Omaisuus- ja
henkilöstösiirrot

Kunnille jäävät
kiinteistöt

Tukipalvelut ja
ICT

Talouteen
liittyvät
kysymykset

Tulevaisuuden
kunta ja
yhdyspinnat

A hand wearing a blue sleeve holds a white rectangular sign against a light orange background. The sign contains text in a dark purple font.

Sote-uudistuksen
muutokustannukset ?

Sote-uudistus: Talousraportoinnin tärkeys

Mikko Mehtonen @MikkoMeh

Rahoituksen siirtolaskelmien ytimessä

Siirtyvät kulut vs. siirtyvät tuotot

SIIRTYVÄT KUSTANNUKSET		SIIRTYVÄT TUOTOT	
Toimintakate	-53 246	Kunnallisvero	50 057
Verotuskustannusten alenema	-284	Yhteisövero	1 299
Poistot	-133	Sote vos	6 541
		Verotulomenetysten kompensatiot	3 894
		Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos	-3 942
Siirtyvät kulut yhteensä	-53 663	Siirtyvät tuotot yhteensä	57 849
			
		Erotus	4 470
		Muutosrajoitin	2 696
Huomioita:			

Sote-uudistus, rahoituslaskelmat ja tietopohja

- Veroprosenttileikkaus
 - Lopullinen laskelma: TP21 + TA22
- Kuntakohtaiset laskelmat, uuden kunnan valtionosuus
 - Lopullinen laskelma: TP21 + TP22
- Keskiöissä kustannustiedot vuodelta 2021 ja 2022
- Taloustiedot raportoidaan vuodesta 2021 alkaen Kuntatieto-ohjelman luokituksilla
 - Uusi palveluluokitus
 - Siirtyvien ja kuntaan jäävien palveluiden nettokustannukset

Kunnan ja maakunnan palvelut

<https://www.kuntaliitto.fi/talous/taloustraportoinnin-tarkeys-sote-uudistuksessa>

Sote-uudistuksessa kuntaan jäävät palvelut			Sote-uudistuksessa maakuntaan siirtyvät palvelut		
Nro.	PALVELU	Palveluluokan kuvaus	Nro.	PALVELU	Palveluluokan kuvaus
1101	Yleishallintopalvelut	Ensisijaisesti lakiperusteiset yleiseen hallintoon	2120	Erittelemätön lastensuojelun sijaishuolto	Erittelemätön-luokkaa
1102	Vaalien järjestäminen	Kunnan keskusvaalilautakunnan sekä ääntenlaskun	2121	Lastensuojelun ammatillinen perhehoito	lastensuojelun ammatillinen perhehoito
3021	Päiväkotitoiminta	Päiväkodeissa järjestettävä varhaiskasvatusta	2122	Lastensuojelun laitospalvelu	lastensuojelun laitoshuolto
3022	Perhepäivähoito	Hoitajan kotona, lapsen kotona tai ryhmämuotoisesti	2123	Lastensuojelun perhehoito	lastensuojelun perhehoito
3023	Muu varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen palvelut, joihin sisältyy muun muassa	2131	Lastensuojelun avohuolto	lastensuojelun sosiaalihuolto
3041	Esiopetus	Esiopetus, sekä pidennetyn oppivelvollisuuden	2180	Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	Erittelemätön-luokkaa
3051	Perusopetus	1) Peruskoulussa, kansanopistoissa, aikuiskoulutuksessa	2181	Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	lapsiperheille tarkoitettu sosiaalityö ja -ohjaus
3052	Aamu- ja iltapäivätoiminta	Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta	2182	Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö	lapsiperheille tarkoitettu kotipalvelu ja perhetyö
3101	Lukiokoulutus	Lukiolain mukainen yleissivistävä koulutus	2183	Kasvatus- ja perheneuvonta	kasvatus- ja perheneuvonta
3151	Ammatillinen koulutus, valtionosuusrahoittamien koulutusten	Valtionosuudella rahoitetun ammatillisen koulutuksen	2185	Ensi- ja turvakotipalvelu	ensikotipalvelu ja turvakotipalvelu
3152	Ammatillinen koulutus, muu toiminta	Muu kuin valtionosuudella rahoitettava toiminta	2191	Perheoikeudelliset palvelut	adoptiveuvonta, isyyden selvitys
3251	Kansalaisopistokoulutus	Kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämä tai avustuksella	2201	Iäkkäiden laitospalvelu	iäkkäille tarkoitettu laitos
3252	Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen	Kansalaisopiston toteuttama koulutus tila	2211	Iäkkäiden tehostettu palveluasuminen	iäkkäille tarkoitettu tehostettu palveluasuminen
3253	Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelmat	TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymät	2230	Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut	Erittelemätön-luokkaa
3351	Taiteen perusopetus	Opetustuntikohtaisen valtionosuuden piirissä	2231	Iäkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus	iäkkäiden keskitettynä
3352	Muu taiteen perusopetus	taiteen perusopetus, jonka rahoitus perustuu	2232	Iäkkäiden palveluasuminen ja perhehoito	iäkkäille tarkoitettu palveluasuminen ja perhehoito
3451	Kansanopistokoulutus	Kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämä tai avustuksella	2233	Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu	sosiaalihuoltolain perusteella
3452	Kesäyliopistokoulutus	Kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämä tai avustuksella	2251	Vammaisten laitospalvelu	vammaisten kuntoutuksen
3453	Liikunnan koulutuskeskuksen antama koulutus	Kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämä liikunnan	2261	Vammaisten tehostettu palveluasuminen	vammaisten ympärivuorokautinen
3454	Kotoutumiskoulutus	suomen ja ruotsin kielen sekä tarvittaessa muun	2280	Erittelemättömät vammaisten palvelut	Erittelemätön-luokkaa
3455	Muu opetus- ja kasvatustoiminta	Muu kuin perusopetuslain mukainen kerho- ja	2281	Henkilökohtainen apu	vammaisille annettu henkilökohtainen apu
3501	Kirjastopalvelut	Yleisten kirjastojen tarjoamat palvelut	2282	Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ympärivuorokautinen	vammaisten asunnon
3502	Kirjaston alueellinen kehittämisestä	Alueellisella kehittämisellä tarkoitetaan	2283	Vammaisten liikkumista tukeva palvelu	vammaisille tarkoitettu
3503	Kirjaston valtakunnallinen kehittämisestä	Valtakunnallisella kehittämisellä tarkoitetaan			
3551	Liikunta- ja ulkoilupalvelut	Yleisten edellytysten luominen liikunnalle			
3601	Nuorisopalvelut	Edellytysten luonti nuorisotyölle, kunnan			

Jakoavain – kuntien tilinpäätösmuutokset

Helposti lähestyttävä tuloslaskelmamuotoinen apuväline sote-uudistuksen talousvaikutusten avaamiseen ja simulointiin.

	Vanha		Uusi
Valitse verotulot:	kunta	Siirtyvät	kunta (2023)
maksuunpannut verot (VM:n siirtolaskelman mukaan)	100 %	55 %	45 %
Verotulot	92 768	51 355	41 413
siitä: Kunnan tuloverot			
siitä: Osuus yhteisöistä			
siitä: Kiinteistövero			
Valtionosuudet			
siitä: Kunnan perustulo			
siitä: Verotulomenetys			
siitä: Opetus- ja kulttuuritoimen			
siitä: Muutosrajoitin			
siitä: Siirtymätasaus			
Rahoituserät			
siitä: Korkotuotot			
siitä: Osinkotuotot			
siitä: Muut rahoitustuotot			

Laskelmat päivittyvät
maaliskuussa 2021

Talousraportoinnin tärkeys ja Jakoavain linkit

- Talousraportoinnin tärkeys:

<https://www.kuntaliitto.fi/talous/talousraportoinnin-tarkeys-sote-uudistuksessa>

- Jakoavain:

<https://www.kuntaliitto.fi/talous/budjetointi-ja-taloussuunnittelu/jakoavain-tyokalu-maakuntauudistuksen-vaikutuksista>

Yhteyshenkilöt

Kuntaliiton muutostuki (jäsenet ja sopimuskumppanit):
karri.vainio@kuntaliitto.fi

Muutuskustannukset ja rahoituksen siirtoa koskevat kysymykset:
mikko.mehtonen@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Koronatukien kirjanpidollinen käsittely

Taloustorstai 4.2.2021

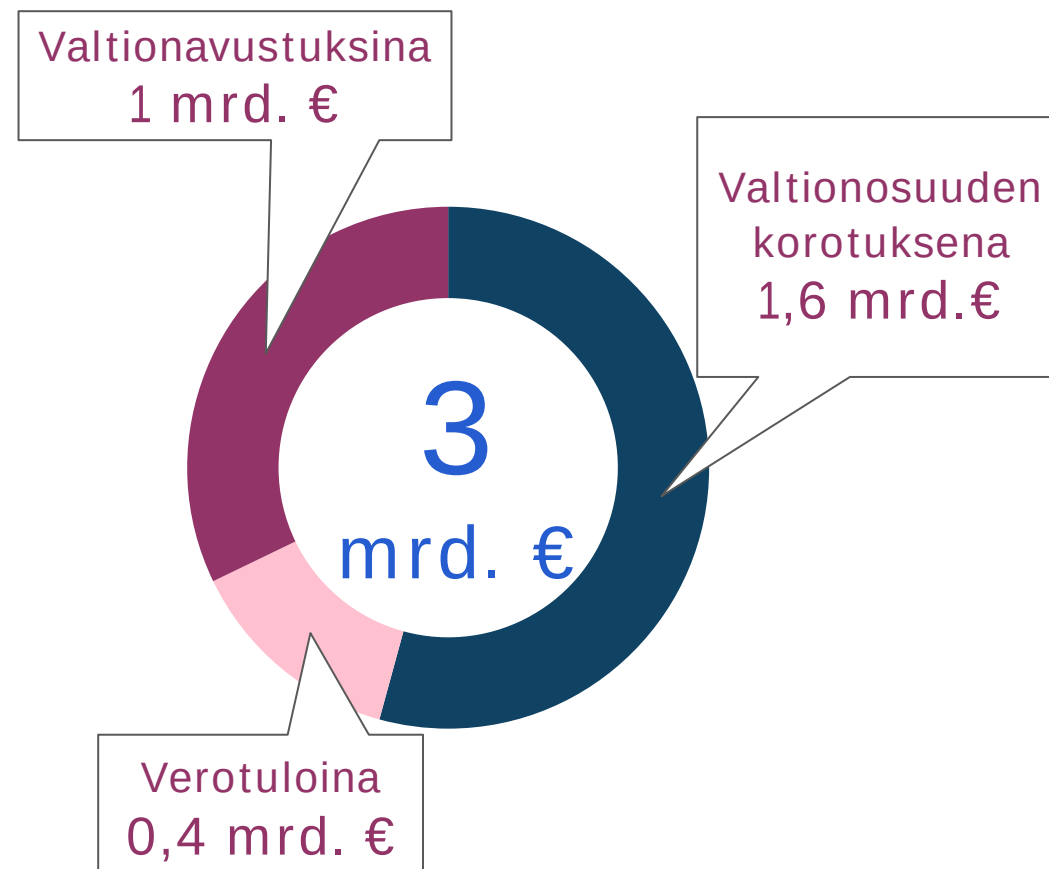
Sari Korento

Hallituksen päättämä tuki kuntatalouteen koronaepidemiassa

Kuntien ja kuntayhtymien koronatuuet vuonna 2020

Koronatukien käsittely tuloslaskelmassa	2020
Valtionosuutena	1636
Valtionosuuden lisäys mm. kunnallisverotulojen	
menetysten, maskihankintojen ja muiden	722
koronavaikutusten (€/asukas) kompensointiin	400
Testaus-, jäljitys- ym. koronakustannusten korvaus	350
Lisäys harkinnanvaraiseen valtionosuuden korotukseen	50
Veronmaksulykkäyksen kompensatio (erittely)	114
Verotuloina	410
Yhteisöveron jako-osuuden +10 %-yksikön korotus	410
Valtionavustuksina	959
Joukkoliikenteen tuet	200
OKM:n korona-avustukset	159
Sairaanhoitopiirien suora tuki valtiolta	600
YHTEENSÄ	3 005

Koronatukien
kirjausmenettelyt
vaihtelevat tuen luonteen
mukaisesti

Koronatukien käsittely kirjanpidossa

Koronatuki	Kirjanpito	Kirjausperuste
Laskennallisen valtionosuuden korotus	Valtionosuudet	Suoriteperustetta vastaava tapa (myöntöpäätös)
Verotuksen maksujärjestelyistä johtuva korvaus	Valtionosuudet (Verotulomenetysten korvaus eritellään toimintakertomuksessa ja liitetiedoissa, ks. kuntajaoston lausunto 123/2020)	Suoriteperustetta vastaava tapa (myöntöpäätös)
Kohdennettu valtioavustus käyttötalouteen	Tuet ja avustukset	Suoriteperiaatetta vastaava tapa (lopullinen oikeus tukeen syntynyt)
Kohdennettu valtioavustus investointeihin	Investointien rahoitusosuus (pysyvien vastaavien vähennys)	Suoriteperiaatetta vastaava tapa (lopullinen oikeus tukeen syntynyt)
Yhteisöveron jako-osuuden korotus	Verotulot	Tilitysperuste
Yksinyrittäjätuki/välitettävä tuki	Toimeksiantojen varat ja pääomat	Maksuperuste

Milloin tuki on saajalleen lopullista? Miten vaikuttaa jaksotusperiaatteisiin?

Lopullisen rahoituksen tunnusmerkkejä

- rahoitus on laskennallinen
- Rahoitusta ei tarkisteta myöhemmin toteutuneiden tavoitteiden tai syntyneiden kustannusten mukaiseksi
- rahoitusta ei palauteta, vaikka asettuja tavoitteita ei ole saavutettu tai kustannuksia ei ole syntynyt
- Katsotaan syntyneen sitova oikeus rahoituksen saamiseen, jolloin merkitään päätösperusteisesti kokonaan kyseisen vuoden tuotoksi–
EI JAKSOTETA
- Ks. esim. kuntajaoston lausunto 88/2009 ja KILA:n lausunto 2008/2020

Ei-lopullisen rahoituksen tunnusmerkkejä

- Jos päätöksen ehdon mukaan maksettu avustus on palautettava avustuksen myöntäjälle, mikäli avustusta ei ole käytetty määrätyn ajan kuluessa tai päätöksen mukaiseen tarkoitukseen
 - kirjataan maksettu, mutta avustusehtojen mukaisesti käyttämättä jäänyt avustus tai sen osa velkoihin
 - myönnetty, mutta tilikauden päättyessä maksamatta oleva avustus, kirjataan saamiseksi
- Voidaan jaksottaa tuotoksi useammalle tilikaudelle toteutuneiden menojen suhteessa
- Ks. esim. KILA:n lausunto 666/1983

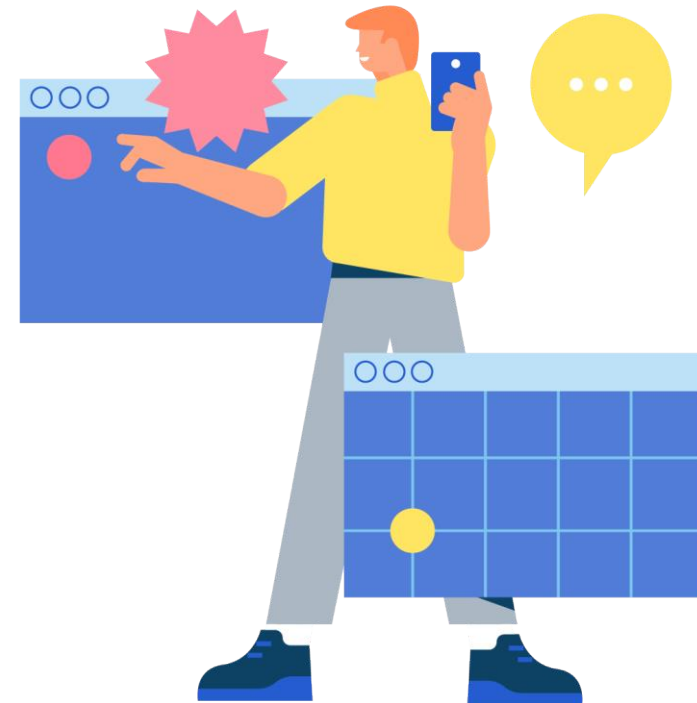
Tilinpäätöksen oikea ja riittävä kuva

- Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti
- Toteutuu mm.
 - Noudattamalla kirjanpitoa säänteleviä lakeja ja asetuksia (mm. kirjanpitolaki ja -asetus, kuntalaki, asetus kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista)
 - Noudattamalla kirjanpitolausuntakunnan tai sen kuntajaoston antamia yleisohjeita ja lausuntoja
 - Antamalla tarvittava tilinpäätöslaskelmia täydentävä lisäinformaatio toimintakertomuksessa ja liitetiedoissa

Tilinpäätöksen oikea ja riittävä kuva

- vuoden 2020 tilinpäätösten laadinnassa kiinnittää erityistä huomiota tilinpäätöksen muodostamaan oikeaan ja riittävään kuvaan, koska vuosi on ollut erittäin poikkeuksellinen koronasta johtuvien talousvaikutusten ja tukipakettien vuoksi
- toimintakertomuksessa tulee kuvata riittävästi koronaepidemian vaikutuksia kunnan tuloksen muodostumiseen ja rahoitusasemaan
- Korona vaikuttaa useisiin tuloslaskelman ja taseen eriin sekä tehtäväkohtaisten määrärahojen toteutumiseen
 - Huomioitava mm. talousarvion toteutumisvertailuissa ja mahdollisten talousarviopoikkeamien perusteluissa

Tilinpäätöksen vertailukelpoisuus

- Koronaepidemia heikentää kuntien tilinpäätösten vertailukelpoisuutta
 - tulot ja menot poikkeavat merkittävästi aikaisemmista vuosista
- tilinpäätöksen liitetiedoissa tulee antaa selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa

Alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen covid-19-epidemiasta johtuvien taloudellisten vaikeuksien vuoksi

- Kuntalaki 110a §, voimassa väliaikaisesti 1.12.2020–31.12.2025, sovelletaan myös kuntayhtymiin
- kunta voi hakea VM:ltä pidennystä alijäämän kattamiskaudelle, jos alijäämän kattaminen kuntalaissa (110.3 §) säädetyssä määräajassa on vaikeutunut **koronasta johtuvista syistä**
 - Mahdollista hakea kaksi vuotta lisääaikaa
- Haetaan aikaisintaan alijäämän kattamiskauden päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa ja viimeistään alijäämän kattamiskauden päättymisvuoden elokuun loppuun mennessä
 - Jos alijäämän kattamista koskeva määräaika päättyy vuonna 2020, hakemus tulee kuitenkin tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä
- Kunnan on laadittava talousarvionsa ja -suunnitelmansa siten, että valtuuston päätökset alijäämän kattamista koskevista toimenpiteistä toteutetaan määräaikana
- Raportointivelvoite (toimintakertomus + VM), **jo vuoden 2020 toimintakertomuksessa syytä mainita saadusta jatkoajasta**

Kuntien myöntämä yksinyrittäjien korona-avustus

- Yksinyrittäjät voivat hakea kunnilta tukea koronavirustilanteessa.
 - Haku yrityksen sijaintikunnasta
 - Tuen suuruus 2000 euroa
 - Kunnat hakevat tuen myöntämiseen työ- ja elinkeinoministeriöstä valtionavustusta
 - Valtionavustusta voidaan myöntää 16.3.2020 - 31.8.2020 välisenä aikana aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi
 - Yksinyrittäjät voivat hakea avustusta 30.9.2020 saakka
 - kuntien päätökset tuli alunperin olla tehtynä 15.10.2020 mennessä,
 - asetuksen voimassaoloaika kuitenkin jatkettiin 31.12.2020 asti
 - käyttämättömät avustusmäärärahat on tullut palauttaa työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään 30.11.2020
 - Aiemmin annetusta tiedosta poiketen TEM ei tule pyytämään selvitystä avustuksen 31.12.2020 mennessä
- 90
- TEM antanut raportointiohjeet kunnille 19.1.2021

30.11.

Palautettava
käyttämättömät
avustusmäärärahat

Ei
tilintarkas-
tusta

12.2.2021

Selvitys avustuksen
käytöstä

A person wearing a blue sweater is looking at a large stack of papers. The papers are white and appear to be financial documents or reports. The person's hands are visible, resting on the papers. The background is a solid light pink color.

“Varmista, että
tilinpäätös antaa
oikean kuvan
toiminnan
tuloksesta ja
taloudellisesta
asemasta.”

Sari Korento
0500-476747
sari.korento@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi